

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково–практичної конференції**

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Частина 1. Психолого-педагогічний напрям

**19-20 травня 2010 року
м. Рівне**

ББК 72

УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали III Міжнародної науково-
практичної конференції студентів, педагогів,
психологів та молодих науковців. Частина 1.
Психолого-педагогічний напрям. – Рівне, 2010.– 200 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд.іст.наук, проф., ректор – **голова оргкомітету**

Поніманська Тамара Іллівна – канд.пед.наук, проф., проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;

Гон Максим Мойсейович – докт.політ.наук, проф.;

Павелків Роман Володимирович – докт.психол.наук, проф.;

Пальчевський Степан Сергійович – докт.пед.наук, проф.;

Сяський Андрій Олексійович – докт.техн.наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – канд.пед.наук, доц.;

Воробйова Ірина Анатоліївна – канд.пед.наук, доц.;

Галатюк Юрій Михайлович – канд.пед.наук, проф.;

Галуха Любов Юріївна – канд.іст.наук, доц.;

Каштан Сергій Степанович – канд.техн.наук, доц.;

Максимцев Юрій Романович – канд.фіз.-мат.наук, доц.;

Павелків Віталій Романович – канд. психол. наук, доцент

Черніговець Тетяна Іванівна – канд.пед.наук, доц.;

Черній Алла Леонідівна – канд.політ.наук, доц.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №9 від 29.04.2010р.)

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ АГРЕСІЇ ТА АГРЕСИВНОСТІ

**Мазорчук І., магістрантка, Павелків В.Р., канд.психол.наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет**

Актуальність дослідження агресії та агресивності зумовлена необхідністю спеціального вивчення причин, чинників, механізмів вияву агресії, її структури, а також потребою створення програми психологічної корекції агресивної поведінки. Велику роль у формуванні особистості відіграє підлітковий період, коли відбувається анатомо-фізіологічна перебудова організму, що знаменує перехід від дитинства до дорослості. Цей процес супроводжується змінами і в психіці підлітка, що виявляється у вияві негативних рис характеру.

Особлива увага проблеми агресії та агресивності приділялася в зарубіжній психології (З.Фрейд, Ч.Ломброзо, А.Камю, К.Лоренц, Е.Фромм, А.Басс, Л.Берковіц та ін.). У вітчизняній психології також відомі окремі дослідження агресивності та агресивної поведінки. Та незважаючи на це, проблема агресивної поведінки підлітків та її корекції все ще залишається відкритою у психолого-педагогічній науці.

Метою нашого дослідження є аналіз підходів до проблеми агресії та агресивності.

Надзвичайна складність і різноманітність вияву агресії та агресивності призводить до того, що в науці на сьогодні відсутня досить однозначна трактовка і визначення цього поняття. Вивченням агресії займаються дослідники різних наук: біології, соціології, психології, педагогіки, психіатрії та ін., кожна з яких виявляє в цьому феномені специфічні для даної науки чинники. На думку французького соціолога Е.Марена, „проблема насилля стала тепер проблемою не соціального, а психологічного порядку”. У зв'язку з цим особливо важливим є аналіз психологічних підходів до даної проблеми.

А.Басс вважає, що агресія – це будь-яка поведінка, яка містить загрозу або завдає збитків іншим. Л.Берковіц та С.Фешбах вважають, що для кваліфікації тих чи інших дій як агресивних необхідно, щоб ці дії містили намір образи. Г.Зільман обмежує вживання терміну агресії, включаючи таку складову, як нанесення іншим тілесних або фізичних ушкоджень. Дж.Каган стверджує, що для висновку про агресивність акту необхідно знати його мотиви і те, як він переживається, а С.Фешбах наполягає на включенні мотиваційних чинників до визначення агресії.

Інші дослідники під агресією розуміють сильну активність, прагнення до самоствердження (Л.Бендер, Ф.Аллан). Шерер дослідників під агресією розуміють акти ворожості, атаки, руйнування, тобто дії, які шкодять іншій особі або об'єкту (Х.Хекхаузен).

Р.Берон і Д.Річардсон розглядають агресію як модель поведінки, а не як емоцію, мотив або установку. Р.Берона і Д.Річардсон – як будь-які дії, що мають на меті досягнення негативних наслідків.

У вітчизняній літературі агресію розглядають як індивідуальну або колективну поведінку, дію, спрямовану на заподіяння фізичної або психологічної шкоди, або на знищення іншої людини чи групи людей. Готовність суб'єкта до агресивної поведінки розглядається як відносно стійка риса особистості – агресивність. Рівні агресивності визначаються як научуванням у процесі соціалізації, так і орієнтацією на культурно-соціальні норми, важливими з яких виступають норми соціальної відповідальності і норми відплати за акти агресії. Агресивні дії можуть спрямовуватися суб'єктом і на самого себе, набуваючи форм аутоагресії (суїцид).

Аналіз головних поглядів на зміст поняття "агресивність" дозволяє зрозуміти її як мотивовану, руйнівну поведінку, яка суперечить нормам і правилам існування людей в суспільстві, заподіює шкоду об'єктам нападу, у тому числі й фізичну, або викликає у них психічний дискомфорт (негативні переживання, стан напруги, страху, пригніченості тощо).

На думку Н.Д.Левітова, агресію необхідно вивчати не тільки як поведінку, але й як психічний стан; при цьому виокремлювати її пізнавальний, емоційний та вольовий компоненти.

В.І.Секун розглядає агресивність як одну з характеристик емоційності особистості, тому її слід вважати рисою особистості, складовою якої є синтез багатьох елементарних емоцій.

Л.М.Семенюк вважає, що агресію слід розуміти як цілеспрямовану руйнівну поведінку, яка суперечить нормам і правилам співіснування людей в суспільстві і заподіює шкоду об'єктам нападу, у тому числі й фізичну, або викликає психічний дискомфорт. Агресивна поведінка – це не природжена біологічна реакція, а одна з форм поведінки, зумовлена соціальними зв'язками та відношеннями, хоча і засуджується правом та панівною моральністю.

Ю.М.Антонян розглядає такі поняття як насилля, агресія, напад як поведінку, дії, а агресивність і жорстокість як риси особистості, соціальної групи, держави і навіть суспільства, але в статисті, поза соціальними проявами.

А.Р.Ратінов та О.Д.Сітковська вважають агресивність соціально набутою рисою, пов'язаною з певною будовою мотиваційної сфери особистості, що є складовою системи цінностей. Агресивність – це особистісна позиція, властивість особистості, яка полягає в наявності деструктивних тенденцій, диспозицій в сфері суб'єктно-суб'єктних відносин, готовності і переваг використання насильницьких засобів для реалізації своїх цілей. Агресія є виявом агресивності в деструктивних діях, спрямованих на нанесення шкоди тій чи іншій особі.

Таким чином, спроби розглянути численні інтерпретації поняття „агресія” показали наявність низки суперечностей і труднощів. Вони пов'язані зі складністю предмета дослідження і змістом світоглядних установок самих дослідників. Часто автори переходять від конкретно-наукових, теоретичних міркувань на світоглядний рівень і аналізують ті чи інші явища сучасного суспільного життя.

Однак, незважаючи на всі складнощі, намітилася стійка тенденція до багатофакторного, синтетичного дослідження до розуміння агресії та її видів. Ось чому для дослідницької та практичної роботи важливе значення має розуміння природи агресії, її видів, з урахуванням складності, багатогранності та неоднорідності досліджуваного явища.

Література

1. Антонян Ю.М. Психология убийства. – М., 1997. – 304 с.
2. Бэррон Р., Ричардсон Д. Агрессия. – СПб, 1997. 336 с.
3. Грачев А.С. Политический терроризм: корни проблемы. – М., 1982. – 64 с.
4. Левитов Н.Д. Психическое состояние агрессии // Вопросы психологии. – 1972. - № 6. – С. 168 – 171.

5. Ратинов А.Р., Ситковская О.Д. Насилие, агрессия, жестокость как объекты криминально-психологического исследования // Насилие, агрессия, жестокость. Криминально-психологическое исследование. Сб. науч. трудов.– М., 1989.– С. 4-15.

6. Румянцева Т.Г. Философский анализ методологических и концептуальных оснований теорий человеческой агрессии. Дис. д-ра филос. наук.– Минск, 1991.– 312

7. Секун В.И. Психология активности. – Минск, 1996. – 280 с.

8. Семенюк Л.М. Психологические особенности агрессивного поведения подростков в условиях его коррекции. – М., 1996. – 96 с.

К ВОПРОСУ О ПРОБЛЕМЕ ОЦЕНКИ ГЛУБИННЫХ ИНДИВИДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК ВОСПРИЯТИЯ ЧЕЛОВЕКА ПО ВЫРАЖЕНИЮ ЕГО ЛИЦА

Майнина И.Н., аспирантка

Высшая школа психологии при институте психологии РАН

В процессе общения или просто глядя на собеседника, человек воспринимает не только его внешность, но и внутренний мир (интеллект, способность к самоконтролю, эмоциональную устойчивость, психическое состояние и др.). На основе этого складывается Он-образ собеседника. Но как человек распознает внутренний мир другого – остается неясным. Так или иначе, психологические особенности личности проглядываются во всей внешности человека, но наиболее концентрированно они выражены в его лице. В связи с этим возникает проблема оценки человеком глубинных характеристик личности по изображению лица.

Начиная с 90-х гг. в отечественной психологии общепризнанным является то, что описание личности как целостной системы не может исчерпываться одним лишь анализом поведения, действий, ценностных ориентаций, субъективных оценок и т.д. Можно так же утверждать, что личность – это и постоянный поиск себя, своего места в жизни, поиск многочисленных смыслов своего существования. В случае получения негативного опыта в данном процессе человек теряет свою идентичность, целостность, интегрированность. Противоречивость чувств, тягостное ощущение собственной раздвоенности, безуспешность попыток построить новую целостность заставляют человека проблематизировать свою жизненную ситуацию, делать ее предметом рефлексии. Данная характеристика непосредственно соответствует положениям активно разрабатываемой и уже используемой в психотерапевтической практике экзистенциально-аналитической теории личности.

Согласно основным положениям этой теории образ человека представляет собой три измерения, отражающих три аспекта человеческой природы:

1. *Телесный*, физический (как существо физическое, человек стремится к поддержанию своего здоровья, что регулируется его потребностями);

2. *Психический*, психодинамический (как существу психическому, человеку важны его витальные силы и переживания благополучия собственного тела; осуществление стремления к переживанию приятных чувств и избегание неприятных воспринимается как удовольствие, неудача в этом – как неудовольствие, напряжение, фрустрация);

3. *Духовный*, называемый Person: свободное в человеке (как существо духовное, человек ищет смысл и ценность жизни, опору, веру, любовь, ценности, справедливость, свободу, ответственность и др.). Пересечение первых двух измерений образует психосоматическое пространство личности (ощущения, эмоциональные состояния, копинговые реакции, характер), а пересечение второго и третьего измерений – разумное (стремление к поиску смысла, понимание моральных категорий, духовные ценности и вера, позитивное отношение к страданию, ответственность, креативность, любовь). Духовное пространство является внутренним ресурсом, который позволяет справляться со стрессами, возвышаться над негативными сторонами жизни, болезнями и прошлым. Духовно-экзистенциальное измерение способно полемизировать с телесно-душевым бытием. Следовательно, несомненным является необходимость многомерного описания личности, отражающего все три аспекта человеческой природы.

В данном исследовании нас интересует вопрос о возможности и степени распознавания экзистенциальных характеристик по выражению лица человека. Эти характеристики выступают здесь как глубинные (например, самодистанцирование, самотрансценденция, внутренняя свобода, внутренняя ответственность и т.д.), т.е. те, которые не сразу распознаются, в то время как поверхностные личностные черты (например, обаятельность-непривлекательность, уверенность-неуверенность, вялость-энергичность, доброта-эгоистичность, разговорчивость-молчаливость и т.д.) распознаются достаточно легко и быстро.

Следовательно, было бы интересно провести анализ оценки глубинных индивидуально-психологических характеристик восприятия человека по выражению его лица. Для этого необходимо разработать соответствующую методологическую и теоретическую базу исследования, создать программу проведения исследования, собрать батарею методик, выполненных в рамках соответствующих психологических направлений, собрать стимульный материал, провести анализ полученных данных.

Полученные результаты исследования позволят выйти на новый уровень понимания проблемы восприятия индивидуально-психологических характеристик личности по выражению лица человека, а также изучить закономерности восприятия глубинных характеристик личности по выражению лица, зависимость основных механизмов восприятия (таких как проекция, атрибуция, резонанс, интроекция) от экзистенциальной наполненности личности, как основного понятия современного экзистенциального анализа.

КОМПЬЮТЕРНО-ИГРОВАЯ ЗАВИСИМОСТЬ СКВОЗЬ ПРИЗМУ НЕКЛАССИЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ

Максимов А.А., научный сотрудник

Институт психологии им. Л.С. Выготского РГГУ

Рассмотрение компьютерных игр в контексте психологического содержания понятия игры позволило сделать ряд важных заключений. Так оказалось, что, несмотря на то, что игра возникает в дошкольном периоде развития

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ НАПРЯМ

Hal Rice, M. Sue Sroda. A Brief History of CTLT at Murray State University	3
Shankovs'ka Vasylyn, Zubilevych Maryna. The training of bachelors at humanitarian university departments in the USA and Great Britain	3
Абібуллаєва С. М. Наукові підходи до вивчення педагогічного мислення в контексті професійного становлення особистості майбутнього вчителя	4
Андронович Л.Н., Дубинина Д.Н. Разнообразие приемов обучения пересказа литературных произведений как средство повышения эффективности формирования у дошкольников связной речи	7
Бакшиш Евеліна, Заредінова Е. Р. Підготовка вчителя до особистісно-орієнтованого виховання молодшого школяра	8
Баланович Ганна, Белешко Д.Т. Розробка методичного посібника: Курс за вибором «Подільність цілих чисел»	9
Баранова С. Н, Стреха Е.А. Ознакомление старших дошкольников с организмом человека в процессе дидактических игр	11
Бекирова Адиле Рустемовна Особенности формирования основ гражданской культуры младших школьников в школах автономной республике Крым	12
Бенедюк Т.М., Зайченко Ю.А., Твердохліб І.А. Використання комп'ютера на уроках математики	15
Берник Іванна, Янцур М.С. Формування професійної спрямованості учнів основної школи з врахуванням соціонічних типів особистості	17
Блащинская И. А. Состояние владения старшими дошкольниками словарем русского и белорусского языков в ситуации близкородственного двуязычия.	18
Богданова Ганна, Ротерс Т.Т. Інтерактивні технології навчання вчителів фізичної культури у післядипломній педагогічній освіті	20
Бородач Татьяна, Дубинина Д.Н. Обогащение и активизация словаря детей дошкольного возраста	21
Бородич Ирина, Горбатова Е.В. Использование книжной иллюстрации как средства развития творчества у детей дошкольного возраста	21
Вербець Олександр, Тарасенко В.І. Соціально-психологічні проблеми поглиблення якості освіти	22
Вербіцький П.М., Кирильчук Ю.В. Методика розвитку технічних здібностей в учнів на заняттях з професійного навчання (за професією токаря)	23
Войтик Т. П., Стреха Е.А. Организация игр с природными материалами детей младшего дошкольного возраста в практике работы дошкольных учреждений	25
Войтович І.С. Використання форумів у педагогічній діяльності.	25
Войтович Оксана Формування міжпредметних компетентностей учнів ЗОШ	27
Галатюк Михайло Дидактичний зміст навчально-пізнавальної компетентності у шкільній освіті.	28
Галатюк Тарас Формування навчальної діяльності у процесі з розв'язування фізичних задач.	30
Ганжа М. Проектування функціональної моделі естетичного виховання молодших школярів засобами дизайну	31
Гаюк Андрій, Сингаївський Д.В. Використання інтерактивних аудіовізуальних засобів у процесі трудового навчання старшокласників	33
Гладун Тетяна Індивідуалізація навчання учнів засобами інформаційних технологій.	34
Гнедко Наталія, Белешко Д.Т. Основні принципи реалізації допрофільної підготовки.	36
Гомонай Іванна, Дичківська І.М. Принципи добору матеріалу з народного декоративно-прикладного мистецтва для роботи з дошкільнятами.	37
Гордєєва Ольга, Вербець В. В. Проблеми підготовки педагогів-балетмейстерів дитячих хореографічних колективів у вищих навчальних закладах.	39
Горобець Т. В. Сучасні технології зі слухання музики в дошкільних навчальних закладах у контексті підготовки до практики студентів педагогічних коледжів.	40
Давидюк Людмила, Янцур Л.А. Формування у дошкільників інтересу до декоративної діяльності за мотивами українських народних промислів.	43
Дмитришина Надія Національне виховання в українській педагогічній думці.	45
Єфремов С.В. Здійснення професійно спрямованої науково – дослідної роботи студентів у наукових гуртках у позааудиторний час у вищих навчальних закладах України у 80–90 роки ХХ століття.	46
Заблюцька Ірина, Гроть Л. В. Особливості навчання монологічного мовлення школярів в середній ЗОШ.	47
Заредінова Е.Р., Алієва Е.Н. Характеристика інноваційних технологій як засіб формування творчої активності учнів.	48

Заячківська М.В. Виховання дітей старшого дошкільного віку в різновікових групах: сучасні теоретико-методичні підходи.	51
Зінченко П.А., Твердохліб І.А. Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі під час повторення навчального матеріалу.	52
Зиядинова Рияна, Заредінова Е.Р. Подготовка молодых педагогов к работе с одаренными детьми.	54
Зубілевич М.І., Концимал І.П. Особливості впровадження проектно-методики на уроках англійської мови на початковому ступені навчання в ЗОШ.	55
Зубілевич М.І., Павлуш Наталія. Сугестопедичний підхід до процесу викладання іноземної мови у середній ЗОШ на старшому етапі навчання.	57
Івашенко А.А., Твердохліб І.А. Основні етапи розвитку та використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання.	58
Карпович О. А., Стреха Е. А. Методика ознакомления детей старшего дошкольного возраста с лекарственными растениями.	60
Кашицька Ольга, Маліновська Н.В. Виховання економічної культури у дітей старшого дошкільного віку.	61
Кирильчук Зоряна, Суржук Т.Б. Роль текстологічних знань у навчанні молодших школярів зв'язних висловлювань.	63
Кіась Аліна, Долинська Л.В. Формування ефективних копінг-стратегій вчителів активними соціально-психологічними методами навчання.	64
Козаченко І.А. Основные характеристики содержательно-процессуального подхода в учебном процессе.	66
Коломієць Н.М. Концепція та засоби особистісно зорієнтованого підходу у навчанні іноземних мов.	68
Колтович О.В., Стреха Е. А. Экологическая сказка как средство формирования экологических представлений у детей старшего дошкольного возраста.	69
Конько Юлія, Самсонок Н.Ф. Критичне мислення – основа формування особистісної позиції дошкільника.	70
Корецька Наталія, Горобаха Н.М. Інтеграція різних видів діяльності як засіб сенсорного виховання дітей третього року життя.	71
Костолович М.І. Зміст, форми й методи активізації творчого потенціалу підлітків у процесі краєзнавчої роботи.	73
Кравчук Тетяна, Павлова Н.С. Сучасні інтерактивні технології у процесі навчання інформатики.	74
Красько Надія, Маліновська Н. В. Педагогічні умови формування усвідомленого ставлення старших дошкільників до своїх прав та обов'язків.	75
Круглик О. В., Коваль В.В. Методика формування методів наукових досліджень у процесі вивчення математики.	77
Крук Сергій Іванович, Козяр Михайло Миколайович. Педагогічні умови формування толерантності у особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій.	79
Кучмистенко Е.Л., І.В.Житко. Взаимодействие детского сада и семьи в процессе математического развития детей старшего дошкольного возраста.	79
Левченко Діна, Тарасенко Г.С. Роль мистецтва у формуванні екологічної свідомості особистості: аксіологічний аспект.	81
Логвинюк Наталія, Бляшевська А. В. Інтерактивні технології формування професійно спрямованої іншомовної комунікативної діяльності майбутніх економістів.	83
Лотоцька Інна, Вербець В.В. Проблеми діагностики соціального потенціалу студентів.	83
Мазурок Оксана, Михальчук Н.О. Педагогічні умови формування професійної компетентності в майбутніх вчителів іноземних мов.	84
Малишевська С., Сингаївський Д.В. Формування профорієнтаційних знань учнів 8-9 класів в процесі трудового навчання з використанням ігрових методів.	86
Матвеєнко А. Н., Стреха Е. А. Народные приметы как средство ознакомления детей старшего дошкольного возраста с природой.	87
Мащенко Вікторія, Суржук Т.Б. Формування мовленнєвої здібності учня початкових класів.	87
Менумерова Фериде, Заредінова Э.Р. Специфика педагогического общения учителя.	90
Мисник С.А., Стреха Е. А. Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с птицами ближайшего природного окружения.	91
Мойсюк Русана. Гендерні аспекти виховної діяльності релігійних організацій західної України початку ХХ століття.	92
Мусаєва З.Р. Педагогические условия приобщения детей старшего дошкольного возраста к народным традициям средствами этнографической культуры.	94
Мустафаєва З.И. Эффективные формы взаимодействия дошкольного учреждения и семьи в процессе физического воспитания дошкольников.	96
Ніжегородцев В., Грищенко Г.О. Формування вмінь та навичок у навчально-дослідній роботі	

студентів курсу спеціального фізичного практикуму.	97
Нечай С.П. Нові пріоритети моделі музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів.	98
Носяр О.В., Янцур Л.А. Формування художнього образу в образотворчій діяльності старших дошкільників.	100
Облівач Аліна, Заредінова Е.Р. Засоби навчання нового покоління запит сучасної освіти.	101
Остапчук Вікторія, Бігунова С.А. Використання інтерактивних технологій на молодшому етапі загальноосвітньої школи при вивченні англійської мови.	102
П'янкowska Інна, Голубєва М. О. Провідні тенденції європейської освіти у підготовці учителів у ВНЗ Німеччини.	103
Павелків К.М. Загальна і професійно-педагогічна культура вчителя: сутність та специфіка.	105
Павлова Н.С. Формування компетентної особистості через впровадження у процес навчання веб-квестів.	107
Пічурова Катерина, Сварковська Л.А. Характеристика рухової активності дітей третього року життя.	108
Поліщук Валентина, Кирильчук Ю. В. Формування знань учнів 8-9 класів на заняттях трудового навчання з використанням нетрадиційних уроків.	109
Поліщук Н.В. Особливості реалізації дидактичних принципів при викладанні курсу „Технологічне обладнання харчової промисловості та його експлуатація”.	110
Попчук Олена. Формування професійної культури майбутніх документознавців засобами педагогічних інновацій.	113
Ребенок Е. А., Заредінова Э.Р. Технологія інтерактивного навчання.	115
Романович Ольга, Косарева О. І. Педагогічні умови формування гендерних ролей в процесі соціалізації дітей старшого дошкільного віку.	117
Руль Анна, Янцур М. С. Формування професійних намірів в учнів старшої школи в процесі трудового навчання на основі індивідуального підходу.	118
Русин В., Дичківська І.М. Рухливі ігри як засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку.	120
Савенюк Тетяна, Белешко Д.Т. Методика навчання студентів математичних спеціальностей загальним методом розв'язування планіметричних задач.	120
Семерня О. М., В.В.Пака. Інформаційні підходи організації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників з фізики.	122
Семещук Андрій, Янцур М.С. Використання сучасних інформаційних технологій в процесі графічної підготовки молодших спеціалістів технічного напрямку.	126
Сергеева Е.В., Нога И.В. Создание и апробация электронного учебника «Информационные технологии в биологических исследованиях».	127
Смайлова А.С. Розвиток в учнів інтересу до вивчення іноземної мови засобами проблемних завдань.	128
Соломонян Наїра, Косарева О.І. Педагогічні умови формування позитивного я-образу у дітей старшого дошкільного віку.	131
Суботюк Валентина. Проблеми екологічного виховання особистості в історії шкільної освіти і педагогічної думки.	132
Сьох Я. В., Коваль В. В. Методика організації та проведення позакласної роботи у класах з поглибленим вивченням математики.	134
Ткаченко Юлія, Стучинська Н.В. Контроль знань та вмінь студентів вищих медичних навчальних закладів засобами інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі вивчення фізико-математичних дисциплін.	135
Тригуб Любов Михайловна. Педагогические аспекты формирования коммуникативной компетентности дошкольников в условиях двуязычия.	137
Тульська Оксана. Самовдосконалення як один із шляхів формування професійної культури майбутніх екологів.	138
Усенко Роман Станіславович. Формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів.	140
Устінова Вікторія, Засєкіна Т.М. Особливості критичного мислення як методу навчання в сучасній школі.	141
Федорчук Юлія, Бігунова С. А. Шляхи підвищення швидкості ознайомлювального читання англійською мовою.	142
Фирсова Н., Воловик А.К. Глобализация европейской системы высшего образования.	143
Філіппова Лариса. Методика проведення лекційних занять з хімії для студентів фармацевтичної галузі.	144
Хайруллаєва Диляра Энверовна. Теоретические основы ознакомления дошкольников с изобразительным искусством в процессе посещения музея.	146
Харкавців Ірина, Ковальчук В. Ю. Застосування нових інформаційних технологій і засобів навчання як один із напрямів розвитку педагогічної творчості.	148

Хоронжевський О.М. Температурно-повітряний режим навчальних майстерень та гігієнічні вимоги.	150
Чудюк Галина, Вербець В. В. Формування морально-етичного потенціалу студентів в контексті особистісно орієнтованого виховання.	151
Шевцова Наталья Пантелеевна. Педагогическая оценка эмоционального состояния дошкольников в процессе индивидуального подхода.	153
Шкловчик О.А., Стреха Е.А. Экологическое воспитание детей старшего дошкольного возраста в процессе реализации метода проектов.	155
Шкопителько Сільвія, Поніманська Т.І. Педагогічні умови формування здорового способу життя у дітей дошкільного віку.	156
Шурин Олена. Гуманістична поведінка як невід’ємна особистісна риса майбутніх учителів.	157
Юрчук Олексій, Поніманська Т.І. До проблеми наступності у фізичному вихованні старших дошкільників та молодших школярів.	158
Аджалимова Э. Р., Харахады С.И. Психофизиологические механизмы овладения чтением.	159
Адаманова Ельзара, Заредінова Е.Р. Зміст та сутність поняття «інтерес» у психолого-педагогічній літературі.	161
Багай Б.М., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку Я-концепції молодшого школяра.	162
Бакал Анатолій. Подолання психологічних бар’єрів як передумова успішної діяльності майбутнього фахівця.	163
Богушевич Татьяна, Горбатова Е.В. Развитие творческих способностей старших дошкольников в условиях кружковой работы.	164
Грицай Яна, Бушусв Т.В. Развитие Я-образу профессионалу на этапе фахової підготовки.	165
Гріньова О.М. Теоретичний аналіз проблеми української ментальності в психологічній літературі.	166
Дук Н.И., Шебеко В.Н. Формирование мотивации двигательной активности дошкольников в условиях игровой деятельности.	167
Илькова Н. В. Развитие познавательных возможностей младших школьников.	168
Карнаух Володимир, Савуляк В.О. Вживання підлітками слабоалкогольних напоїв як чинник формування адикцій.	169
Касаткіна О.В. Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнення студентів на заняттях іноземної мови.	170
Кислинська Ганна, Дейниченко Л.М. Особливості прояву адаптивності студентської молоді залежно від релігійних орієнтацій.	172
Кравцов О.Г. Мотивационной тенденции к агрессии как фактор деливентго поведения несовершеннолетних правонарушителей.	173
Кулаков Р.С. Психологічні аспекти та бар’єри професійного самовизначення у ранньому юнацькому віці.	174
Лабінська С.М. Розвиток рівня домагань підлітків залежно від типу сімейних відносин.	176
Мазорчук І., Павелків В.Р. Теоретико-методологічні аспекти дослідження агресії та агресивності.	177
Майнінна І.Н. К вопросу о проблеме оценки глубинных индивидуально-психологических характеристик восприятия человека по выражению его лица.	178
Максимов А.А. Компьютерно-игровая зависимость сквозь призму неклассической психологии.	178
Марчук В.А., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку особистісної рефлексії в пізнавальній діяльності підлітків.	179
Майнінна І.Н. Новый подход к изучению личности: связь экзистенциальных и индивидуально-психологических характеристик личности.	181
Ожоганич М.М., Михальчук Н.О. Складові комунікативної компетенції старшокласників.	182
Отич Дарія, Бушусва Т.В. Психологічна сутність копіngu.	183
Павелків В.Р. Теоретичний аналіз психології агресії та агресивності у зарубіжній літературі.	183
Палагнюк В., Ямницький В.М. Професійна адаптація викладача-початківця педагогічного ВНЗ як психологічна проблема.	185
Ренке Сергій Олександрович. Образ професійного психолога в свідомості студентів.	186
Рябкіна О.К., Пов’якель Н.І. Гендерні особливості формування конфліктної компетенції в юнацькому віці.	188
Сейдаметова С.И. Особенности личности и качество жизни больных в травматологии и ортопеди.	189
Серко Володимир, Руденко Н.М. Психологічні умови розвитку конфліктологічної компетенції студентів.	191
Ходин Виктор, Гордеюк О.В. Влияние внутрисемейных факторов на формирование личности старшего ребенка.	192
Хомич Іванна, Павелків Р.В. Особливості формування ставлення до свого Я в учнів молодшого шкільного віку.	193
Шабалина Виолетта, Бежанова Н.Л. Критериальная характеристика уровня сформированности общеучебных интеллектуальных умений младших школьников на уроках чтения.	194
ЗМІСТ.	197

Наукове видання

„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ”

**Матеріали IV Міжнародної
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців**

**17–18 травня 2010 року
м. Рівне**

Відповідальний за випуск –
Комп'ютерна верстка –

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 32. Замовлення № 97 /1. Тираж 300 прим.

*Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.*